

Ustanowienie funkcji lekarza koronera jest jednym z głównych tematów przewijających się na wielu konwentach powiatów w ostatnich miesiącach. Nie pominęli go także śląscy samorządowcy, którzy zebrali się na początku lutego 2025 roku. Owocem podjętej dyskusji jest Stanowisko Konwentu Powiatów Województwa Śląskiego w sprawie wystawiania kart zgonu.

Kto w Polsce może stwierdzić zgon?

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 31 stycznia 1959 roku o cmentarzach i chowaniu zmarłych zgon i jego przyczyna są ustalane przez lekarza leczącego chorego w ostatniej chorobie albo kierownika zespołu ratownictwa medycznego, jeżeli zgon nastąpił w trakcie akcji medycznej, o której mowa w art. 41 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1541, 1560 i 1972). W razie niemożności dopełnienia przepisu powyższych przepisów, stwierdzenie zgonu i jego przyczyny powinno nastąpić w drodze oględzin, dokonywanych przez lekarza lub w razie jego braku przez inną osobę, powołaną do tej czynności przez właściwego starostę przy czym koszty tych oględzin i wystawionego świadectwa nie mogą obciążać rodziny zmarłego [LEX].

Jednak, jak wskazują śląscy samorządowcy, wyżej przytoczone przepisy są przestarzałe i nastęrczają starostom oraz prezydentom wielu problemów związanych z realizacją nałożonego na nich zadania stwierdzania zgonu, jego przyczyny i wystawiania karty zgonu. Zastosowanie przytoczonych powyżej zapisów, zdaniem samorządowców, w rzeczywistości niejednokrotnie staje się bardzo trudne i budzi liczne wątpliwości interpretacyjne. *Wynika to między innymi z obecnych zasad funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej, gdzie poradnie podstawowej opieki zdrowotnej, zgodnie z umowami zawartymi z NFZ, nie sprawują opieki nad określonym rejonem, a jedynie nad zadeklarowaną u danego lekarza liczbą pacjentów* – podkreślają w Stanowisku opublikowanym na początku lutego.

Brakuje chętnych i/albo dostępnych lekarzy

Najczęściej pojawiającymi się przeszkodami w realizacji obowiązku stwierdzania zgonu, zdaniem śląskich samorządowców, są problemy natury organizacyjno-logistycznej, takie jak brak lekarza w promieniu czterech kilometrów od miejsca, w którym znajdują się zwłoki, choroba lub inna uzasadniona niedyspozycja lekarza wyznaczonego do osób zmarłych. Problemem jest także niejednokrotnie brak wyznaczonego przez starostę lub prezydenta miasta lekarza gotowego do stwierdzania śmierci, jak również określania jej przyczyn.

Ponadto podkreślają, że stwierdzenie zgonu, jego przyczyny i wystawienie karty zgonu, nie jest świadczeniem zdrowotnym, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej, finansowanym ze środków publicznych, w związku z czym nie jest finansowane przez NFZ. To rodzi kolejny problem, tym razem natury finansowej, gdyż niektóre Regionalne Izby Obrachunkowe kwestionują ujmowanie w budżetach powiatów oraz miast na prawach powiatu środków finansowych na pokrycie niezbędnych czynności przy osobie zmarłej.

Rozwiązaniem dość niejasnej i rodzącej wiele wątpliwości aktualnej organizacji czynności związanych ze stwierdzaniem zgonu i powiązanych z nim innych obowiązków formalno-prawnych, byłoby zdaniem samorządowców wprowadzenie funkcji lekarza koronera.

Zachęcamy do zapoznania się z pełną treścią Stanowiska Konwentu Powiatów Województwa Śląskiego w sprawie wystawiania kart zgonu.